

וואלה TECH

דעות

אפשר למנוע "אונס וירטואלי"?

מאת: מאמר אורח, עו"ד אילון ברכפלד, מערכת וואלה!
יום שלישי, 2 בספטמבר 2014, 17:39

אז מישהו העלה תמונה חושפנית שלכם לרשת בלי רשותכם. מה אפשר לעשות, על מי חלה האחריות והאם מדובר בעבירת מין לכל דבר? התשובה לא כל כך פשוטה

תגיות: רשת, האקרים

[דלפו תמונות עירום של סלבס לרשת: האם גם התמונות שלכם יכולות לדלוף?](#)

לאחרונה הוגשה לבית המשפט ביוסטון תביעת ענק נגד פייסבוק על ידי גב' מריאם אלי. בתביעה נטען כי מישהו פרסם תמונות עירום מזויפות שלה ברשת החברתית, בהן הודבק צילום ראשה של אלי על צילומי עירום. על פי הדיווח, התובעת דרשה בכתב התביעה 10 סנט עבור כל משתמש פייסבוק, ובסך הכול - 123 מיליון דולר בשל הנזק שנגרם לה.

זה נקרא "פורנו נקמה", תופעה שבה אדם המבקש לנקום ולהשפיל אדם אחר מפיץ תמונות או סרטונים שלו בעלי אופי מיני. מדובר בעצם בסוג של "אונס וירטואלי", ולאחר שהדימויים הופצו ברשת קשה להיפטר מהם. במקרה של אלי מיוסטון, לא מדובר בהגדרה המסורתית של המושג "פורנו נקמה" על פי הדין האמריקאי, שכן מדובר בתמונת ראש המודבקת על תמונות עירום שאינן שלה, ובשל כך - ספק אם בית המשפט יקבל את התביעה.

בית המשפט יכול לעצור את האינטרנט?

עו"ד אילון ברכפלד (צילום: עידן מלכה)

ב-6 לינואר 2014 אושרה בישראל הצעה לתיקון מספר 10 בחוק למניעת הטרדה מינית תשנ"ח-1998. זהו תיקון המכונה "[חוק הסרטונים](#)", הקובע כי מי שהפיץ תמונותיו של אדם בלי ידיעתו, ייחשב כמטריד מינית וישלח עד לחמש שנים בכלא. בטרם יבשה הדיו מן התיקון כבר התעוררו תהיות באשר לעצם נחיצותו, וזאת לאור השימוש שניתן לעשות בחוק הגנת הפרטיות תשמ"א-1981 במקרים אלה.

העובדה ש"פורנו נקמה" שייך לקבוצת עבירות המין, מביאה להשלכות מעשיות שאינן נכללות בחוק הגנת הפרטיות. אולם השאלה המתבקשת יותר נוגעת לפער שבין משפט וטכנולוגיה, והיא מפוצלת לשתי סוגיות נפרדות:

1. האם יש **בכוחו** של המחוקק לאטום בעזרת חוקים ותקנות את כל הפרצות המתחדשות בעידן טכנולוגי מתפתח, בפרט בכל הנוגע לרשת האינטרנט?
2. האם **ראוי** לעשות שימוש בחקיקה למען שמירה וקידום של ערכים חברתיים, או שקיימים אמצעים יעילים יותר, העומדים בקצב התפתחותן של האפשרויות הטכנולוגיות?

על פי הגישה הליברלית, אין למשפט מקום בהסדרת רשת האינטרנט, בין היתר משום שהרשת מבוזרת ואין לה מרכז, והיא אף מאפשרת לגולשים אנונימיים לעשות בה שימוש. כאשר המרחב וגם הזהות הם וירטואליים, לכאורה נוצר פגם בלגיטימיות של הסמכות המקומית לפעול.

לפי גישה זו, חלק מן הבעיות ניתנות לפתרון באמצעות הסדרה פרטית - כמו למשל כללים שנקבעים במסגרת של פורומים, פעולות של ספקי שירות, או פעילות כמו זו שיש בסמכותה של מועצת העיתונות לבצע כנגד "עיתונים מקוונים". כמו-כן, הסדרים טכנולוגיים כגון שימוש במנעולים, הצפנה ותכנות מעקב עשויים לגרום לפוגעים לחדול ממעשיהם ביעילות רבה יותר.

מאידך, לפי הגישה השמרנית, בכוחם של חוקי המדינה הקיימים לצמצם את הפגיעה בפרטים. כך למשל, בית המשפט המחוזי בירושלים דן לאחרונה בהפרות שבוצעו באמצעות האינטרנט, למרות שהן כוונו כנגד חוק סימני המסחר וחוקי המכס והיבוא של ארה"ב, ואף החיל את הפסיקה שנקבעה בבית המשפט הפדראלי במחוז הדרומי של מדינת ניו יורק על האתר הישראלי Judaica Web Store. לפי גישה זו, ניתן לטעון כי בדומה לתחומים אחרים, מדינה ריבונית מחויבת לפעול משפטית גם כלפי פעילות אינטרנטית בינלאומית פוגענית המתחוללת בשטחה.

(אילוסטרציה: Shutterstock)

אין צורך בחקיקה מיוחדת

בפועל, החקיקה בישראל בסוגיות של אינטרנט מצומצמת למדי (קיימים, למשל, חוקים כמו חוק דואר זבל וחוק החתימה האלקטרונית). גם בתי המשפט בישראל התקשו לפתור בעיות שהגיעו לפתחם באופן חדשני ויצירתי. כך למשל, נתגלה פער בין הערכאות השונות בפרשנות המושג "אתר" כמקום גיאוגרפי או לא.

ייתכן שנדרשת למידה טכנולוגית והתמחות של משפטנים בתחום כדי שהמשפט יוכל לתת מענה יעיל, דינמי ומדויק, שיהיה בכוחו להתמודד עם שאלות ערכיות ולמנוע פגיעה בזכויות, וזאת גם במחיר חריגה מן הדין הקיים. אם כי ממילא לאור התמורות החדות בממד הטכנולוגי בכלל, ובמרחבי רשת האינטרנט בפרט, הפרצות ייחשפו במהירות. לעניין זה, יפים דבריו של השופט בועז אוקון בה"פ 3137/04 AHAVA (USA) INC נ' ג'. דבלין. ג'ל. בע"מ (J.W.G. LTS) כי – "האינטרנט אינו הופך את המשפט לוירטואלי, כאילו ארע שבר או כאילו חדלו חוקי הכובד של המשפט לחול על כלי זה". לפיכך, יש לפעול למען חקיקה ייחודית רק במקרים בהם נדרש טיפול נקודתי שאין לו מענה מובהק בדין הקיים.

על אף האמור, ראוי לפתח הסדרים יעילים אחרים, כך שניתן יהיה לעצור במהירות פגיעות חמורות בזכויות של פרטים, כמו למשל מחיקה אוטומטית של תכנים פוגעניים בידי ספקי שרות, ויצירת תמריצים אצל נותני שרות למניעת פגיעות מסוג זה.

אילון ברכפלד הוא עורך דין במחלקת הפטנטים במשרד "איתן, מהולל ושדות"

לצפייה בכתבה המלאה
סרקו את ה-QR קוד
וואלה! איתך בכל מקום, הורד לנייד

